

Lausunto HAO:lle yhdyskuntalautakunnan päätöstä 18.6.2025 § 90 koskevasta valituksesta

Yhdyskuntalautakunta 18.06.2025 § 90

Valmistelija työmaavalvoja

Asia

Infrapäällikkö on tehnyt myönteisen viranhaltijapäätöksen (2/10.03.01.02/2025) Elenian hakemaan työlupaan (LP-418-2025-00448) Puistokadulle.

Elenia Verkko Oyj hakee oikaisua Lempäälän kunnan viranhaltijapäätökseen (2/10.03.01.02/2025) koskien Puistokatu 2 työlupea ja siinä määrättyä ylimääräistä käyttömaksua (1500 euroa), joka veloitetaan, kun kaivutyö toteutetaan alle 3 vuotta kadun tai yleisen alueen rakentamisen tai päällystämisen jälkeen. Elenia Verkko Oyj katsoo, että ylimääräisen käyttömaksun (1500 euroa) periminen on tässä tapauksessa kohtuutonta, sillä kyseessä olevaa liittymätyötä ole ollut mahdollista ennakoida. Elenialla on Sähkömarkkinalakiin perustuva liittämisvelvollisuus, eikä kaikkia liittymätöitä voida ennakoida. Asiakaslähtöisiä ja ennakoimattomia liittymätöitä ei voida siirtää käyttömaksujen välttämiseksi ja niitä tehdään Lempäälässä vuosittain kymmeniä.

Päätöksen perustelut

Kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävät työt – hakuohje ja lupaehdot on hyväksytty Lempäälän yhdyskuntalautakunnassa 3.12.2024, joka on astunut voimaan 1.1.2025 alkaen ” KADUILLA JA MUILLA YLEISILLÄ ALUEILLA TEHTÄVÄT TYÖT HAKUOHJE JA LUPAEHDOT 2025 ” Ohje valmisteltiin ohjaamaan Lempäälän kunnan yleisien alueiden luvanhakijoita ja toimimaan heille ensisijaisena tiedonhakuvälineenä. Ohjeeseen lisättiin seuraava lause: ” Mikäli kaivutyö toteutetaan alle kolme (3) vuotta kadun tai yleisen alueen rakentamisen tai päällystämisen jälkeen, peritään työkohteesta ylimääräinen ja kertaluontoinen käyttömaksu (1500 €).” Puistokadun läntinen jalankulun ja pyöräilyn väylä on asfaltoitu kunnan omana investointihankkeena 29.9.2022. Kunnan työn suorituksesta on kulunut aikaa alle 3 vuotta ja täten on perusteltua laskuttaa Elenia Verkkoa ylimääräisellä käyttömaksulla.

Kun kyseessä on katu, joka on alle kolme vuotta sitten rakennettu, on mahdollista, että kaivuutyöt voivat vahingoittaa tai heikentää kadun kestävyyttä sekä vaikuttaa Puistokadun yleisilmeeseen. Tämän vuoksi kunnalla on oikeus periä maksu, vaikka Elenia Verkko Oyj voi perustellusti väittää, että liittymätyöt eivät ole olleet ennakoitavissa. Lempäälän kunta näkee, että muidenkin operaattoreiden rakentamispäätökset voivat syntyvät yhtä ennalta-arvaamattomasti. Tämä ei poista kunnan oikeutta periä maksua.

Oikaisuvaatimuksen päätös

Lempäälän kunta katsoo, että oikaisuvaatimuksessa ei tuotu esille sellaisia seikkoja, joiden perusteella infrapäällikön viranhaltijapäätöksessä (2/10.03.01.02/2025) esitetty ylimääräinen käyttömaksu tulisi perua.

Toimivalta: Kuntalain 134 §:n mukaan yhdyskuntalautakunta käsittelee alaisensa viranhaltijoiden päätöksistä tehdyt oikaisuvaatimukset.

Lisätietoja työmaavalvoja puh. 041 730 4813, infrapäällikkö puh. 050 383 9422

Esittelijä	Yhdyskuntajohtaja
Päätösehdotus	Yhdyskuntalautakunta päättää hylätä oikaisuvaatimuksen edellä selostusosassa annetuin perusteluin.
Päätös	Yhdyskuntalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti. Merkittiin pöytäkirjaan, että infrapäällikkö Tiina Pekkala oli asiantuntijana läsnä tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajan.
Otteet	oikaisuvaatimuksen jättäjä
Tiedoksi	liikenneinsinööri, rakennuttajainsinööri, työmaavalvoja

Yhdyskuntalautakunta 16.09.2025
569/10.03.01.02/2025

Valmistelija työmaavalvoja

Asia

Elenia Verkko Oyj vaatii, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus kumoaa infrapäällikön päätöksen siltä osin, kun siinä on määrätty 1500 euron suuruinen ylimääräinen käyttömaksu Puistokatua koskevasta työluvasta (LP-418-2025-00448). Ylimääräinen käyttömaksu on määrätty sillä perusteella, että kaivutyö tehdään alle kolmen (3) vuoden kuluessa kadun tai muun yleisen alueen rakentamisesta tai päällystämisestä. Elenian näkemyksen mukaan maksun periminen tässä tapauksessa ei ole perusteltua.

Lisäksi Elenia vaatii, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus kieltää Lempäälän kuntaa soveltamasta ohjetta yhteiskuntainfraa rakentavaan sähköverkkoyhtiöön ”Kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävät työt / Hakuohje ja lupaehdot 2025” kohdan 1.6 mukaisesti ”Mikäli kaivutyö toteutetaan alle kolme (3) vuotta kadun tai yleisen alueen rakentamisen tai päällystämisen jälkeen, peritään työkohteesta ylimääräinen ja kertaluontoinen käyttömaksu (1500 €)”.

Ylimääräistä käyttömaksua ei ole vielä laskutettu, koska työtä ei ole aloitettu. Maksua ei peritä, mikäli työ jää toteuttamatta kolmen vuoden suoja-ajan kuluessa.

Päätöksen perustelut

1. Elenia Verkko Oyj jätti työluvahakemuksen 29.04.2025, jossa lupa-ajaksi oli ilmoitettu 26.05.-04.07.2025. Puistokadun läntinen jalankulun ja pyöräilyn väylä asfaltoitiin kunnan omana investointihankkeena 29.09.2022. Ko. kertaluontoinen käyttömaksu on määrätty hakijan Lupapiste-palvelussa ilmoittamien työaikojen mukaisesti.

Elenia Verkko Oyj työluvan käsittelyvaiheessa kunnan työn suorituksesta oli kulunut aikaa alle kolme (3) vuotta ja täten oli perusteltua kirjata päätökseen ylimääräinen käyttömaksu hakijan hakemuksessa ilmoittamien lupa-aikojen perusteella, koska hakemuksen mukaisesti oletettiin, että työ tehdään työluvassa ilmoitettujen työaikojen puitteissa.

2. a. Maksua ei määrätty luvan haku- tai myöntämispäivän mukaan vaan maksu määrättiin lupahakemukseen hakijan ilmoittamien tietojen perusteella, jolloin kolmen vuoden suoja-aika on voimassa.

b. Ylimääräinen käyttömaksu voidaan määrätä jo ennen työn aloittamista silloin, kun luvanhakija on ilmoittanut työn ajankohdaksi työajan, jolloin kadun tai yleisen alueen rakentamisesta tai päällystämisestä ei ole kulunut kolmea (3) vuotta. Tässä tilanteessa lupakäsittelijällä on peruste kirjata päätökseen ylimääräinen käyttömaksu käytettävissä olevien tietojen perusteella. Työluvan käsittelyssä ja maksujen määräämisessä lupakäsittelijä voi nojautua lupahakemuksessa ilmoitettuihin aikatauluihin.

Ylimääräinen käyttömaksu liittyy siihen, että uusi tai vastikään päällystetty katu joudutaan kaivamaan auki. Elenian ilmoittama aikataulu osoittaa, että työ oli tarkoitus toteuttaa kolmen vuoden suoja-aikana. Tällöin maksun määrääminen on perusteltua ja maksun määrääminen ennakoon on myös hallinnollisesti selkeämpää ja edistää kustannusten ennakoitavuutta luvanhakijalle. Näin toimimalla varmistetaan tasapuolinen ja ennustettava lupakäytäntö.

c. Lempäälän kunnalla ei ole julkisesti saatavilla olevaa järjestelmää tai karttapalvelua, josta kadun tai muun yleisen alueen rakentamis- tai päällystämisaikajankohdat kävisivät suoraan ilmi. Kunnalla on kuitenkin omissa sisäisissä järjestelmissään ja asiakirja-aineistoissaan dokumentaatiota toteuttamistaan hankkeista ja vastaanottamistaan rakentamisurakoista.

Näiden virallisten asiakirjojen perusteella kunta voi osoittaa, että kolmen vuoden suoja-aika on voimassa tietyllä katualueella. Näin ollen suoja-aikaan perustuva ylimääräinen käyttömaksu ei ole mielivaltaisen, vaikka tietoa ei olisikaan saatavilla avoimessa verkkopalvelussa.

d. Kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävät työt – hakuohje ja lupaehdot on hyväksytty Lempäälän yhdyskuntalautakunnassa 3.12.2024 ja hakuohje astui voimaan 1.1.2025 alkaen. Hakuohjeen määräykset ja ohjeet perustuvat kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettuun lakiin (669/1978) 14a §:ään ja maankäyttö - ja rakennuslain (132/1999) 84 §:ään sekä tieliikennelakiin (729/2018) ja Valtioneuvoston asetukseen rakennustyön turvallisuudesta (205/2009) ja Valtioneuvoston asetukseen liikenteenohjauslaitteiden käytöstä, VnA 379/2020.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annettun lain mukaan: "Kunta voi periä maksun kadulla tai muulla yleisellä alueella tehtävien töiden aiheuttamista haitoista ja hallinnollisista kustannuksista. Maksujen perusteet on määriteltävä ennalta ja niiden tulee olla kohtuullisia sekä julkisesti saatavilla."

Tässä yhteydessä katu ja yleinen alue viittaavat maankäytön yhteydessä yleisesti käytettyihin alueisiin, jotka ovat kaavassa

määriteltynä. Termit eivät ole mielivaltaisia tai epämääräisiä käsitteitä, vaan tulevat alueiden käyttölaista 132/1999 § 83.

Kunnossa- ja puhtaanapitolain 14a §:n mukaisesti kunnalla on oikeus määritellä maksujen perusteet, kuten kolmen vuoden suoja-aikaan perustuva ylimääräinen käyttömaksu ja soveltaa niitä niihin alueisiin, joita kunta hallinnoi. Kunnan velvollisuutena on huolehtia siitä, että maksujen kohteena olevat alueet on selvästi määriteltä ja että maksujen perusteet ovat kohtuulliset.

e. Lempäälän kunnan näkökulmasta kadun tai yleisen alueen rakentamisen tai päällystykseen valmistumishetki määräytyy sen mukaan, milloin kunnan oma saneerausurakka on virallisesti otettu vastaan. Tämä tarkoittaa urakan vastaanottotarkastusta, jolloin työkohde on todettu valmiiksi ja siirtynyt kunnan kunnossapidon piiriin. Tämä vastaanottohetki toimii hallinnollisesti selkeänä lähtökohtana kolmen vuoden suoja-ajan laskemiselle.

Kunnan vastuulla on kuitenkin turvata yleisten alueiden, kuten katujen, toimivuus, turvallisuus ja kunnossapidon taloudellisuus. Tämän vuoksi kunnassa on nykyään käytössä kolmen vuoden suoja-aika katu- ja yleisten alueiden rakentamisen tai perusparantamisen jälkeen.

Maksukäytännöt ja niiden soveltamisperusteet on määriteltä yhtenäisesti ja niitä sovelletaan yhdenvertaisesti kaikkiin toimijoihin. Näin varmistetaan toiminnan läpinäkyvyys sekä avoimuuden, tasapuolisuuden periaatteiden toteutuminen. Kunnan näkemyksen mukaan maksun peruste on ennakoitavissa ja kohtuullinen.

Loppulausuma Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle

Edellä mainittuihin perusteluihin vedoten Lempäälän kunta katsoo, että valituksessa ei ole tuotu esille sellaisia seikkoja, joiden perusteella infrapäällikön viranhaltijapäätöstä (2/10.03.01.02/2025) tulisi muuttaa ja esittää kohteliaimmin, että Elenia Verkko Oyj:n valitus tulisi hylätä.

Liitteet:

Liite 1 Infrapäällikön viranhaltijapäätös

Liite 2 Oikaisuvaatimus

Liite 3 Hakuohje ja lupaehdot -25

Liite 4 Puistokadun työlupahakemus (ei julkaista internetissä)

Liite 5 Elenia Verkko Oyj:n valitus

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 2 §:n mukaan yhdyskuntalautakunta käyttää puhevaltaa lautakunnan päätöksiä koskevissa muutoksenhakuasioissa

Lisätietoja: työmaavalvoja puh. 041 730 4813, infrapäällikkö puh. 050 383 9422

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää antaa edellä selostusosassa annetun lausunnon liitteineen ko. valitusasiassa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Päätös

Otteet

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Tiedoksi

liikenneinsinööri, rakennuttajainsinööri, työmaavalvoja